



## BALVU NOVADA PAŠVALDĪBA BALVU NOVADA DOME

Reģ.Nr.90009115622, Bērzpils iela 1A, Balvi, Balvu novads, LV-4501, tālrunis +371 64522453  
fakss+371 64522453, e-pasts: dome@balvi.lv

### Balvos LĒMUMS

2022.gada 28.jūlijā

Nr.15., 60.§

#### Par tiešo līdzdalību SIA "ZAAO"

Publiskas personas kapitāla daļu un kapitālsabiedrību pārvaldības likuma 7. panta pirmajā daļā noteikts, ka publiskai personai ir pienākums ne retāk kā reizi piecos gados pārvērtēt katru tās tiešo līdzdalību kapitālsabiedrībā un atbilstību šā likuma 4. panta nosacījumiem. Šo prasību nepiemēro, ja likumā ir noteikts, ka attiecīgās kapitālsabiedrības kapitāla daļas vai akcijas nav atsavināmas.

Savukārt minētā likuma pārejas noteikumu 30. punkts noteic, ka pašvaldības, kuras administratīvi teritoriālās reformas ietvaros apvieno un kuras ir kapitāla daļu turētājas kapitālsabiedrībā, neveic šā likuma 7. pantā noteikto pienākumu. Administratīvi teritoriālās reformas ietvaros jaunizveidotās novadu pašvaldības izpilda šā likuma 7. pantā noteikto pienākumu līdz 2022. gada 1. jūnijam.

Konkurences padome, iepriekš sniedzot atzinumu par SIA "ZAAO" dalībnieču līdzdalības saglabāšanu kapitālsabiedrībā, ir norādījusi, ka, ņemot vērā to, ka atbilstoši SIA "ZAAO" statūtiem kapitāldaļu atsavināšana ir iespējama tikai ar 2/3 pārējo dalībnieku piekrišanu, izvērtējums par līdzdalības saglabāšanu kapitālsabiedrībā būtu veicams kompleksi visām SIA "ZAAO" īpašniecēm kopā (atsevišķi pa segmentiem izdalot tikai to informāciju, kura ekskluzīvi attiecas uz katru konkrēto pašvaldību).

Ievērojot iepriekš norādītajās tiesību normās minēto, kā arī Konkurences padomes rekomendācijas, SIA "ZAAO" tās dalībnieču, tostarp pašvaldības, uzdevumā ir nodrošinājusi Vidzemes pašvaldību līdzdalības izvērtējuma SIA "ZAAO" (turpmāk – izvērtējums) sagatavošanu. Izvērtējumu ir sagatavojuši SIA "Zvērinātu advokātu birojs "Atlācis un Partneri"" un SIA "Konsorts" eksperti, un tas sagatavots saskaņā ar SIA "ZAAO" noteikto darba uzdevumu.

Publiskas personas kapitāla daļu un kapitālsabiedrību pārvaldības likuma 7. panta otrā daļa noteic, ka lēmumu par publiskas personas līdzdalības saglabāšanu kapitālsabiedrībās pieņem attiecīgās publiskās personas augstākā lēmējinstītūcija un ka lēmumā ietver:

- 1) vērtējumu attiecībā uz atbilstību norādītā likuma 4. panta nosacījumiem (4. panta pirmajā daļā noteikts, ka publiska persona drīkst iegūt un saglabāt līdzdalību kapitālsabiedrībā atbilstoši Valsts pārvaldes iekārtas likuma 88. pantam);
- 2) vispārējo stratēģisko mērķi.

Ņemot vērā minēto, Balvu novada pašvaldības domei ir jāpieņem lēmums, kurā tai jāizvērtē Balvu novada pašvaldības (turpmāk – pašvaldība) līdzdalības SIA "ZAAO" atbilstība Publiskas personas kapitāla daļu un kapitālsabiedrību pārvaldības likuma 4. panta nosacījumiem, proti, vai SIA "ZAAO" komercdarbības veikšana atbilst kādai no Valsts pārvaldes iekārtas

likuma 88. panta pirmajā daļā noteiktajām pazīmēm, kā arī jānosaka SIA “ZAAO” vispārējais stratēģiskais mērķis.

#### **I. Par atbilstību Publiskas personas kapitāla daļu un kapitālsabiedrību pārvaldības likuma 4. panta nosacījumiem**

Atbilstoši Valsts pārvaldes iekārtas likuma 87. panta pirmajai daļai publiska persona privāto tiesību jomā darbojas šādos gadījumos:

- 1) veicot darījumus, kas nepieciešami tās darbības nodrošināšanai;
- 2) sniedzot pakalpojumus;
- 3) dibinot kapitālsabiedrību vai iegūstot līdzdalību esošā kapitālsabiedrībā.

Savukārt norādītā likuma panta trešajā daļā noteikts, ka atvasinātas publiskas personas, izveidojot privāto tiesību juridiskās personas, arī tādas, kurām nav peļņas gūšanas rakstura, nevar izvairīties no šajā likumā noteiktās atbildības un izvirzīt tām citus mērķus, kas neizriet no attiecīgās publiskās personas funkcijām.

Kā redzams no likuma “Par pašvaldībām” un citiem normatīvajiem aktiem, pašvaldības autonomās funkcijas veido daudzi atsevišķi pārvaldes uzdevumi, kuru izpildē var tikt iesaistītas ne tikai konkrētās pašvaldības iestādes, bet arī privāto tiesību subjekti, tai skaitā pašvaldības kapitālsabiedrības. Tādēļ ir svarīgi, lai tiktu atrasta tāda institucionālā forma, kas vislabāk nodrošinātu uzdevumu izpildes efektivitāti un atbildību par resursu izmantošanu un mērķu sasniegšanu. Ievērojot to, ka pašvaldība, izveidojot privāto tiesību juridiskās personas, atbilstoši Valsts pārvaldes iekārtas likuma noteikumiem paliek atbildīga par konkrētās funkcijas izpildi kopumā, tai ar savu par konkrēto nozari (funkciju) atbildīgo iestāžu starpniecību ir jānodrošina uzraudzība pār attiecīgo uzdevumu izpildi līdzīgi, kā tas notiek funkcionālās padotības gadījumā.

Valsts pārvaldes iekārtas likuma 88. panta pirmajā daļā noteikts, ka, ciktāl likumā nav noteikts citādi, publiska persona savu funkciju efektīvai izpildei var dibināt kapitālsabiedrību vai iegūt līdzdalību esošā kapitālsabiedrībā, ja īstenojas viens no šādiem nosacījumiem:

- 1) tiek novērsta tirgus nepilnība — situācija, kad tirgus nav spējīgs nodrošināt sabiedrības interešu īstenošanu attiecīgajā jomā;
- 2) publiskas personas kapitālsabiedrības vai publisku personu kontrolētas kapitālsabiedrības darbības rezultātā tiek radītas preces vai pakalpojumi, kas ir stratēģiski svarīgi valsts vai pašvaldības administratīvās teritorijas attīstībai vai valsts drošībai;
- 3) tiek pārvaldīti tādi īpašumi, kas ir stratēģiski svarīgi valsts vai pašvaldības administratīvās teritorijas attīstībai vai valsts drošībai.

Pašvaldības dome 2015.gada 17.decembrī pieņēma lēmumu “Par tiešo līdzdalību SIA “ZAAO” (sēdes protokols Nr.17, 50.§). Lēmumā pašvaldības dome izvērtēja SIA “ZAAO” komercdarbības atbilstību Valsts pārvaldes iekārtas likuma 88. panta pirmajai daļai un nolēma noteikt, ka atkritumu apsaimniekošana saskaņā ar Valsts pārvaldes iekārtas likuma 88. panta pirmās daļas 3. punktu (redakcijā, kas bija spēkā uz lēmuma pieņemšanas brīdi) ir pašvaldībai stratēģiski svarīga nozare.

Ievērojot iepriekš minēto, nepieciešams atkārtoti izvērtēt, vai atkritumu apsaimniekošana joprojām uzskatāma par stratēģiski svarīgu nozari un vai ir konstatējams Valsts pārvaldes iekārtas likuma 88. panta pirmajā daļā noteiktais pamatojums publiskas personas līdzdalībai kapitālsabiedrībā. Atkritumu apsaimniekošana ir cieši saistīta ne tikai ar vides aizsardzību, vides kvalitātes saglabāšanu un atjaunošanu, dabas resursu ilgtspējīgu izmantošanu un sabiedrības veselību un drošību, kas pašas par sevi ir stratēģiski svarīgas nozares, bet no tās ir atkarīgas visas ekonomikas nozares. Ņemot vērā, ka pašvaldībām ir pienākums rūpēties par tās iedzīvotāju tiesībām dzīvot labvēlīgā vidē, gādājot par sabiedrības labklājības, vides un ekonomikas integrētu un līdzsvarotu attīstību, kas apmierina iedzīvotāju pašreizējās sociālās un ekonomiskās vajadzības

Šis dokuments ir parakstīts ar drošu elektronisko parakstu un satur laika zīmogu

un nodrošina vides aizsardzības prasību ievērošanu, šā mērķa sasniegšanā būtiska ir atkritumu apsaimniekošanas pakalpojumu nodrošināšana iedzīvotājiem, līdzdarbojoties atbilstošas sistēmas (tai skaitā infrastruktūras objektu) izveidē un tās efektīvā uzturēšanā un attīstībā. Tā ir infrastruktūra un pakalpojumi, kas eksistenciāli nepieciešami pašvaldības pilnvērtīgai funkcionēšanai un drošas, kvalitatīvas dzīves vides nodrošināšanai.

Atkritumu apsaimniekošanas stratēģiskie mērķi ir noteikti vairākos nacionālajos plānošanas dokumentos, piemēram, Latvijas ilgtspējīgas attīstības stratēģijā, kā arī Vides politikas pamatnostādnēs.

**Nemot vērā minēto, ir pamats secināt, ka atkritumu apsaimniekošanas nozare joprojām ir atzīstama par stratēģiski svarīgu.**

Lai pamatotu, ka citādā veidā nav iespējams efektīvi sasniegt Valsts pārvaldes iekārtas likuma 88. panta pirmajā daļā noteiktos mērķus, publiskajai personai ir nepieciešams veikt paredzētās rīcības izvērtējumu, ietverot arī ekonomisko izvērtējumu, un konsultēties ar kompetentajām institūcijām konkurences aizsardzības jomā (Konkurences padomi) un komersantus pārstāvošām biedrībām vai nodibinājumiem. Pie tam, veicot izvērtējumu, jāvērtē ir kapitālsabiedrības katrs darbības veids - gan pamatdarbības veids, gan papilddarbības veidi.

Konkurences likuma 14.<sup>1</sup> pants noteic, ka tiešās pārvaldes un pastarpinātās pārvaldes iestādei, kā arī kapitālsabiedrībai, kurā publiskai personai ir izšķiroša ietekme, aizliegts ar savu darbību kavēt, ierobežot vai deformēt konkurenci, kas var izpausties arī kā:

- 1) tirgus dalībnieku diskriminācija, radot atšķirīgus konkurences apstākļus;
- 2) priekšrocību radīšana kapitālsabiedrībai, kurā publiskai personai ir tieša vai netieša līdzdalība;
- 3) darbības, kuru dēļ cits tirgus dalībnieks ir spiests atstāt kādu konkrēto tirgu vai tiek apgrūtināta potenciāla tirgus dalībnieka iekļūšana vai darbība tirgū.

SIA "ZAAO", īstenojot darbību atkritumu apglabāšanas jomā Ziemeļvidzemes atkritumu apsaimniekošanas reģionā, atrodas dominējošā stāvoklī (dabiskais monopols). Jaunu tirgus dalībnieku ienākšanu Ziemeļvidzemes atkritumu apsaimniekošanas tirgū šobrīd ierobežo normatīvo aktu prasības, tai skaitā Atkritumu apsaimniekošanas likuma 21. panta pirmās daļas regulējums un pašvaldības saistošie noteikumi, kas paredz, ka tās teritorijā savāktie sadzīves atkritumi, kuri nav izmantojami reģenerācijai vai atkārtotai izmantošanai, nogādājami un apglabājami atkritumu poligonā "Daibe". Savukārt SIA "ZAAO" kā atkritumu apglabāšanas pakalpojuma sniedzējas iesaisti atkritumu sagatavošanā apglabāšanai un sabiedrības izglītošanā paredz normatīvais regulējums.

SIA "ZAAO", sniedzot atkritumu savākšanas pakalpojumus Ziemeļvidzemes atkritumu apsaimniekošanas reģionā, atrodas dominējošā stāvoklī, tomēr tās darbībā konkrētajā tirgū nav identificējami konkurences neitralitātes pārkāpuma riski, proti, nav pamats atzīšanai, ka SIA "ZAAO" darbības rezultātā tiktu pārkāpti Konkurences likuma 14.<sup>1</sup> pantā noteiktie ierobežojumi. SIA "ZAAO" apsaimniekoto nešķirotu atkritumu daudzums atbilst tikai aptuveni 6% no konkrētā tirgus, un tas ir ierobežots ar pakalpojuma sniegšanu SIA "ZAAO" dalībnieču administratīvajās teritorijās. Novērtējot citu tirgus dalībnieku ienākšanas sadzīves atkritumu savākšanas tirgū pašvaldības teritorijā iespējamību, ir konstatējama ekonomiskā un tehnoloģiskā barjera – būtu nepieciešami lieli resursi, lai, mainot pakalpojuma sniegšanas modeli, varētu nodrošināt nepārtrauktu un vienlīdz kvalitatīvu pakalpojumu. Tomēr, ievērojot Konkurences padomes rekomendācijas, SIA "ZAAO" jau šobrīd ir nodevusi lielgabarīta atkritumu savākšanas pakalpojuma sniegšanu privātā komersanta pārziņā, apsverot iespēju nākotnē vairākus no atkritumu savākšanas pakalpojumā ietilpstošajiem elementiem un pienākumiem nodot privāto tiesību subjektu īstenošanā, tādā veidā sabalansējot gan no konkurences tiesību principiem izrietošo mērķu īstenošanos, gan samazinot riskus, kas identificējami pilnīga un strauja pastāvošā atkritumu apsaimniekošanas modeļa maiņas gadījumā.

Šis dokuments ir parakstīts ar drošu elektronisko parakstu un satur laika zīmogu

Savukārt enerģijas ražošana kā SIA "ZAAO" papildu darbības veids ir tiešā veidā saistīts ar vienu no SIA "ZAAO" pamatdarbības veidiem – atkritumu apglabāšanu. Noteikums veikt poligona gāzes (biogāzes) izmantošanu elektroenerģijas ražošanā izriet no normatīvā akta, tādējādi nosakot SIA "ZAAO" kā sadzīves atkritumu poligona, kurā pieņem bioloģiski noārdāmus atkritumus, saistošu pienākumu. Ņemot vērā minēto un to, ka Konkurences padome norādījusi, ka obligātā iepirkuma ietvaros pārdotās elektroenerģijas tirgū nepastāv konkurence, kā arī apstākli, ka SIA "ZAAO Enerģija" tirgus daļa elektroenerģijas ražošanas tirgū Latvijā ir aptuveni 0.02%, nepastāv šaubas, ka SIA "ZAAO" un SIA "ZAAO Enerģija" darbība elektroenerģijas ražošanas un realizācijas jomā neietekmē konkurenci.

Pašvaldība atbilstoši Valsts pārvaldes iekārtas likuma 88. panta otrajai daļai, novērtējot tās līdzdalības saglabāšanu SIA "ZAAO", konsultējās ar kompetentajām institūcijām konkurences aizsardzības jomā un komersantus pārstāvošām biedrībām vai nodibinājumiem.

Konkurences padome, sniedzot atzinumu, attiecībā uz SIA "ZAAO" darbību, veicot atkritumu apglabāšanu un atkritumu poligona apsaimniekošanu, norādījusi, ka SIA "ZAAO" darbība, apsaimniekojot reģionālo atkritumu apsaimniekošanas centru "Daibe" un nodrošinot sadzīves atkritumu apglabāšanu, ir uzskatāma par atbilstošu Valsts pārvaldes iekārtas likuma 88. panta pirmās daļas 1., 2. un 3. punktam, t.i., tirgus nepilnības apstākļos tiek sniegti pakalpojumi, kas ir stratēģiski svarīgi valsts vai pašvaldības administratīvās teritorijas attīstībai un pārvaldīts tāds īpašums, kas ir stratēģiski svarīgs valsts vai pašvaldības administratīvās teritorijas attīstībai vai valsts drošībai. Toties saistībā ar SIA "ZAAO" iesaisti atkritumu sagatavošanā apglabāšanai Konkurences padome atzinusi, ka, ņemot vērā, ka atkritumu sagatavošana apglabāšanai ir nesaraujami saistīta ar pašu atkritumu apglabāšanas procesu, kā arī nepieciešamība veikt atkritumu sagatavošanu apglabāšanai izriet no normatīvo aktu prasībām, šis pakalpojumu veids ir uzskatāms par atbilstošu Valsts pārvaldes iekārtas likuma 88. panta pirmās daļas 2. punktam.

Savukārt, novērtējot SIA "ZAAO" iesaisti atkritumu savākšanas tirgū, Konkurences padome aicinājusi pašvaldības izvērtēt iespēju sadzīves atkritumu savākšanas un pārvaldīšanas pakalpojumu sniedzēju izvēlēties publiskā iepirkuma veidā, kas tādējādi savstarpējās sāncensības apstākļos ļautu nodrošināt iedzīvotājiem un komersantiem izdevīgākās cenas, kā arī nepieciešamās kvalitātes atkritumu savākšanas pakalpojumu. Tāpat Konkurences padome norādījusi, ka tā atzinīgi vērtē SIA "ZAAO" rīcību, nododot privātajam tirgus dalībniekam SIA "MUNDURS" tiesības veikt lielgabarīta atkritumu savākšanu un aicina SIA "ZAAO" izskatīt iespēju piesaistīt privātos tirgus dalībniekus arī citu atkritumu apsaimniekošanas posmu/darbu veikšanai.

Attiecībā uz SIA "ZAAO" īstenotajām aktivitātēm sabiedrības izglītošanas jomā Konkurences padome secinājusi, ka SIA "ZAAO" sniegtais sabiedrības informēšanas un izglītošanas pakalpojums nodrošina Atkritumu apsaimniekošanas likuma un Atkritumu apsaimniekošanas valsts plānā noteikto atkritumu apsaimniekotāja uzdevumu izpildi un SIA "ZAAO" ir pienākums veicināt sabiedrības izglītošanu ar atkritumu apsaimniekošanu saistītos jautājumos, tostarp organizējot izglītojošus pasākumus. Līdz ar to šī pakalpojuma sniegšanā tirgus klasiska izpratnē nepastāv, un šī pakalpojuma sniegšana ir pamatojama ar Valsts pārvaldes iekārtas likuma 88. panta pirmās daļas 1. un 2. punktu. Arī saistībā ar SIA "ZAAO Enerģija" darbību, kas saistīta ar elektroenerģijas un siltumenerģijas tirdzniecību, Konkurences padome norādījusi, ka tās darbība ir attaisnojama un SIA "ZAAO" līdzdalība SIA "ZAAO Enerģija" ir saglabājama.

Pašvaldība, pieņemot šo lēmumu, ņem vērā Konkurences padomes veiktos secinājumus, kā arī paustās rekomendācijas, tostarp ieteikumus, kas saistīti ar nepieciešamību izvērtēt iespēju sadzīves atkritumu savākšanas un pārvaldīšanas pakalpojumu sniedzēju izvēlēties publiskā iepirkuma veidā. Pašvaldības ieskatā, ievērojot izvērtējumā atspoguļotos apstākļus, šobrīd ir identificējami būtiski riski pastāvošā atkritumu apsaimniekošanas modeļa maiņai, attiecīgo

Šis dokuments ir parakstīts ar drošu elektronisko parakstu un satur laika zīmogu

pakalpojumu pilnībā nododot izpildei privātam tirgus dalībniekam. Vienlaikus pašvaldība pievienojas Konkurences padomes viedoklim par to, ka ir atbalstāma privāto tirgus dalībnieku iesaiste atsevišķu atkritumu apsaimniekošanas posmu/darbu veikšanai. Tādējādi pašvaldības ieskatā vienlaikus ar šī lēmuma pieņemšanu, jāvērs SIA "ZAAO" valdes uzmanību uz nepieciešamību regulāri, bet ne retāk kā vienu reizi gadā, veikt konkurences neitralitātes izvērtējumu, lai novērstu varbūtēju SIA "ZAAO" darbības neatbilstību Konkurences likuma 14.<sup>1</sup> pantam, par attiecīgā izvērtējuma rezultātā izdarītajiem secinājumiem nekavējoties informējot pašvaldību. Tāpat jāvērs SIA "ZAAO" valdes uzmanība uz to, ka, identificējot apstākļu, kas bijuši par pamatu izvērtējumā izdarītajiem secinājumiem, izmaiņas, nepieciešams iniciēt pašvaldību ārpuskārtas līdzdalības SIA "ZAAO" pārvērtēšanu, par iepriekš minētajiem apstākļiem nekavējoties informējot pašvaldību.

SIA "ZAAO" lūdza Latvijas Tirdzniecības un rūpniecības kameru (turpmāk – LTRK) sniegt viedokli par izvērtējumu. Saskaņā ar LTRK viedokli attiecībā uz SIA "ZAAO" darbību ir jānošķir pakalpojumi, ko var deleģēt privātajam sektoram. Reģionālo atkritumu apsaimniekošanas centru pārvaldīšana un valstiski stratēģiski svarīgo infrastruktūras objektu, tai skaitā atkritumu apsaimniekošanas poligonu, apsaimniekošana var būt valsts vai pašvaldības tiešā atbildībā, lai tie varētu tikt atbilstoši pārvaldīti, uzturēti un attīstīti, ņemot vērā Eiropas Savienības uzstādītos ambiciozos atkritumu apsaimniekošanas mērķus. Attiecībā uz šāda veida kapitālsabiedrības darbību LTRK ieskatā pašvaldību iesaiste ir jā saglabā, jo tie ir stratēģiski nozīmīgi attiecīgajam reģionam. LTRK ieskatā atkritumu savākšanas pakalpojumus var nodrošināt privātais sektors.

Pašvaldība, izvērtējot līdzdalības SIA "ZAAO" saglabāšanu un pieņemot šo lēmumu, ņem vērā LTRK paustos argumentus. Vienlaikus pašvaldība norāda, ka tā neapšauba, ka atkritumu savākšanas pakalpojumus var nodrošināt arī privātais sektors. Taču, ievērojot šajā lēmumā iepriekš norādīto, kā arī izvērtējumā analizētos apsvērumus, tajā skaitā izkristalizējušos riskus, kas saistīti ar līdzdalības SIA "ZAAO" pārtraukšanu un strauju pastāvošā atkritumu apsaimniekošanas modeļa maiņu, pašvaldības ieskatā šobrīd līdzdalības saglabāšana SIA "ZAAO" ir atbalstāma.

SIA "ZAAO" vērsās biedrībā "Latvijas atkritumu saimniecības uzņēmumu asociācija" (turpmāk – LASUA) ar lūgumu sniegt viedokli par izvērtējumu. Atbildot uz SIA "ZAAO" lūgumu, LASUA norādījusi, ka, lai gan tikai pašvaldības var izvērtēt tās dalības SIA "ZAAO" ieguvumus, iespējams, pašvaldībām noteiktos pienākumus atkritumu apsaimniekošanas jomā un kontroli pār atkritumu apsaimniekotāja darbību, tostarp sagaidāmās saistības, izveidojot reģionālos atkritumu apsaimniekošanas centrus, efektīvāk ir realizēt, īstenojot dalībniekiem paredzētās pilnvaras. Ievērojot visu iepriekš minēto, kā arī ņemot vērā izvērtējumā un spēkā esošajos normatīvajos aktos noteikto, LASUA ieskatā izvērtējumā ietvertais novērtējums ir atbilstošs normatīvajiem aktiem, kā arī pietiekami pamatots un izvērst, lai SIA "ZAAO" dalībnieces varētu skatīt jautājumu par tās līdzdalības saglabāšanu SIA "ZAAO".

Pašvaldība pievienojas LASUA viedoklim, tostarp pašvaldība, pieņemot lēmumu, ņem vērā apstākli, ka Atkritumu apsaimniekošanas valsts plānā 2021.–2028. gadam paredzēts izveidot reģionālos atkritumu apsaimniekošanas centrus, kuru izveides pamatā būs sadzīves atkritumu apsaimniekošanas poligoni, izmantojot pieejamo atkritumu apsaimniekošanas infrastruktūru un veicinot simbiozi starp reģiona komersantiem un pašvaldībām aprites ekonomikas ieviešanai. Tādējādi nākotnē paredzams, ka sagaidāma pašvaldību papildu iesaiste jautājumos, kas saistīti ar reģionālo atkritumu apsaimniekošanas centru izveidi un darbības organizēšanu.

Ņemot vērā visu iepriekš norādīto, tostarp izvērtējumā paustos apsvērumus, pašvaldība atzīst, ka pastāv Valsts pārvaldes iekārtas likuma 88. panta pirmās daļas 2. punktā noteiktais priekšnoteikums publiskas personas līdzdalībai kapitālsabiedrībā. **SIA "ZAAO" darbības rezultātā tiek radīti tādi pakalpojumi, kas ir stratēģiski svarīgi tās īpašnieču**

Šis dokuments ir parakstīts ar drošu elektronisko parakstu un satur laika zīmogu

**administratīvās teritorijas attīstībai, un pašvaldības līdzdalības saglabāšana SIA “ZAAO” ir pamatota no ekonomiskā viedokļa un atbilst konkurenci regulējošajiem tiesību aktiem. Tādējādi ir atbalstāma arī turpmāka pašvaldības līdzdalība SIA “ZAAO”, vienlaikus ar normatīvajos aktos noteiktu regularitāti un, ievērojot LTRK, kā arī Konkurences padomes minētos ieteikumus, nepieciešamības gadījumā arī ātrāk, veicot atbilstības dalības saglabāšanas nosacījumiem pārbaudi.**

## **II. Vispārējais stratēģiskais mērķis**

SIA “ZAAO” ir Ziemeļvidzemes atkritumu apsaimniekošanas reģionu pašvaldību dibināta kapitālsabiedrība. Kapitālsabiedrības īpašnieku sastāvu sākotnēji veidoja pavisam 81 pilsētu dome un pagastu padome. Katram dibinātajam piederēja neliels skaits SIA “ZAAO” kapitāla daļu, kas tika noteikta pēc iedzīvotāju skaita pašvaldības teritorijā. Šobrīd SIA “ZAAO” īpašnieces ir astoņu novadu pašvaldības – Valkas novada pašvaldība, Limbažu novada pašvaldība, Siguldas novada pašvaldība, Saulkrastu novada pašvaldība, Smiltenes novada pašvaldība, Balvu novada pašvaldība, Cēsu novada pašvaldība, Valmieras novada pašvaldība.

Saskaņā ar SIA “ZAAO” dibināšanas līgumu kapitālsabiedrības dibināšanas mērķis bija līgumslēdzējas pusēm, apvienojot daļu savu materiālo līdzekļu un resursu, izveidot finansiāli dzīvotspējīgu ilgtermiņa risinājumu atkritumu apsaimniekošanas problēmām Ziemeļvidzemes reģionā un nodarboties ar saimniecisko atkritumu apsaimniekošanu atbilstoši ekoloģiskajām prasībām. Dibināšanas līgumā jaundibināmajai kapitālsabiedrībai tika noteikts uzdevums aizsargāt vidi, apsaimniekojot ienākošos atkritumus, reģenerējot materiālus, kompostējot, šķirojot, apstrādājot atkritumus un izvietojot tos izgāztuvēs tādā veidā, kas atbilst atkārtotas pārstrādāšanas principiem. Kā svarīgs aspekts dibināšanas līgumā tika noteikts aktīvi piedalīties vides tīrību pastāvīgi uzturošas sabiedrības veidošanā un nodrošināšanā, lai tiktu uztverta kapitālsabiedrības vadošā loma vides jautājumu risināšanā.

Vairāk nekā 20 gadus pēc SIA “ZAAO” dibināšanas konstatējams, ka dibināšanas līgumā izvirzītie kapitālsabiedrības mērķi un uzdevumi tiek īstenoti, sadarbojoties visiem dalībniekiem atkritumu apsaimniekošanas sistēmas izveidē un pilnveidošanā.

SIA “ZAAO” vīzija ir būt Latvijā atzītam paraugam atkritumu apsaimniekošanas jomā, ko atzīst partneri un sabiedrība.

Savukārt SIA “ZAAO” vērtības ir profesionāli darbinieki, kvalitatīvi pakalpojumi, izglītoti klienti un labāko pieejamo tehnoloģiju izmantošana.

Toties kapitālsabiedrības pamatuzdevums ir īstenot atkritumu apsaimniekošanu reģionā. Tās primārais uzdevums nav peļņas gūšana, bet gan šīs sabiedrībai nozīmīgās aktivitātes īstenošana. Visa peļņa, kas tiek iegūta, SIA “ZAAO” sniedzot atkritumu apsaimniekošanas pakalpojumus pašvaldību, kas ir tās īpašnieces, teritorijā, tiek novirzīta ieguldījumu veikšanai infrastruktūras attīstībā. Tā rezultātā tiek uzlabota sniegtā pakalpojuma kvalitāte, pieejamība un efektivitāte. Tas savukārt tuvina SIA “ZAAO” īstenoto atkritumu apsaimniekošanas pakalpojumu atbilstību ne tikai kapitālsabiedrības un tās dalībnieču nosprausto un spēkā esošo attīstības plānošanas dokumentos izvirzīto mērķu izpildei, bet arī uzlabo sasniegtos rezultātīvos rādītājus atkritumu apsaimniekošanas jomā valstī kopumā attiecībā uz Eiropas Savienības un citu starptautisko organizāciju noteikto mērķrādītāju izpildi.

Visas savas darbības laikā, SIA “ZAAO” ir plānveidīgi pilnveidojusi un uzlabojusi atkritumu apsaimniekošanas pakalpojumu infrastruktūru, un faktiski ir izpildījusi priekšnosacījumus, lai ilgtermiņā varētu veikt atkritumu apsaimniekošanas pakalpojumus. Ir nodrošināta ne tikai atkritumu apglabāšanas bāze līdz 2035. gadam, bet arī panākta visu sadzīves

atkritumu otrreizējā apstrāde šī brīža prasību izpildei. Vērtējot no nozares pozīcijām, abi šie būtiskie sasniegumi ir saistīti ar lieliem kapitālieguldījumiem, kas ietekmējušas kapitālsabiedrības finanšu rezultātus, tādēļ tie ietekmēs kapitālsabiedrības attīstības iespējas nākotnē.

SIA "ZAAO" sniegtos atkritumu apsaimniekošanas pakalpojumus regulē pašvaldības, jo tiesības nodarboties ar sadzīves atkritumu apsaimniekošanu kapitālsabiedrība ir ieguvusi noslēdzot līgumus ar pašvaldībām, pamatojoties uz Atkritumu apsaimniekošanas likuma 18. panta pirmās daļas prasībām.

Līdz ar to var uzskatīt, ka SIA „ZAAO” Balvu novada teritorijā ir ieviesusi sadzīves atkritumu apsaimniekošanas sistēmu, kuras darbība atbilst spēkā esošo normatīvo prasībām. Tajā pašā laikā jāņem vērā, ka turpmākajā periodā ir nepieciešama šīs sistēmas darbības attīstība, lai nodrošinātu to prasību izpildi, kuras valstij kopumā un pašvaldībām būs saistošas nākotnē, piemēram, apglabājamo bioloģiski noārdāmo atkritumu daudzuma samazinājums, atkārtotai izmantošanai sagatavoto atkritumu daudzuma palielinājums, u.c.

Nemot vērā iepriekš minēto, kā arī pamatojoties uz likuma "Par pašvaldībām" 14. panta pirmās daļas 1. punktu, 15. panta pirmās daļas 1. punktu, Valsts pārvaldes iekārtas likuma 87. panta pirmo daļu, 88. panta pirmo un otro daļu, Publiskas personas kapitāla daļu un kapitālsabiedrību pārvaldības likuma 4. panta pirmo daļu, 7. panta pirmo un otro daļu, Pārejas noteikumu 30. punktu, 2022.gada 21.jūlija Finanšu komitejas atzinumu, Balvu novada dome  
**NOLEMJ:**

1. Apstiprināt "Vidzemes pašvaldību līdzdalības izvērtējumu SIA "ZAAO"" (sagatavotājs: SIA "Zvērīnātu advokātu birojs "Atlācis un Partneri"" un SIA "Konsorts") (pielikumā).
2. Atzīt Balvu novada pašvaldības līdzdalību SIA "ZAAO" par atbilstošu Publiskas personas kapitāla daļu un kapitālsabiedrību pārvaldības likuma 4. panta nosacījumiem.
3. Noteikt, ka SIA "ZAAO" vispārējais stratēģiskais mērķis ir sadzīves atkritumu apsaimniekošanas sistēmas uzturēšana un attīstība tādā veidā, kas nodrošina normatīvo aktu prasību, tajā skaitā Eiropas Savienības noteikto mērķu attiecībā uz atkritumu apsaimniekošanas sistēmas darbības efektivitāti, ievērošanu.
4. Vērst SIA "ZAAO" valdes uzmanību uz nepieciešamību regulāri, bet ne retāk kā vienu reizi gadā, veikt konkurences neitralitātes izvērtējumu, lai novērstu varbūtēju SIA "ZAAO" darbības neatbilstību Konkurences likuma 14.<sup>1</sup> pantam, par attiecīgā izvērtējuma rezultātā izdarītajiem secinājumiem nekavējoties informējot pašvaldību.
5. Vērst SIA "ZAAO" valdes uzmanību uz nepieciešamību, identificējot apstākļu, kas bijuši par pamatu Vidzemes pašvaldību līdzdalības izvērtējumā SIA "ZAAO" izdarītajiem secinājumiem, izmaiņas, iniciēt pašvaldību ārpuskārtas līdzdalības SIA "ZAAO" pārvērtēšanu, par iepriekš minētajiem apstākļiem nekavējoties informējot pašvaldību.
6. Kontroli par lēmumu izpildi uzdot Balvu novada pašvaldības izpilddirektoram.

Domes priekšsēdētājs

S.Maksimovs